

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 280. Quid observare debeat Confessarius, fi advertat pœnitenti suo immitti à Deo varias consolationes vel desolationes internas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

crum Divinitatis est facere bonum sine turbatione, cum amore sine quæstu, cum magnanimitate sine præsumptione. 45. Villice iniquitatis, vide quid agas, cras fortè reddes rationem villicationis tuæ.

1896. Q. 280. Quid observare debeat Confessarius, si advertat poenitentem suo immitti à Deo varias consolationes vel desolationes internas. R. Sequentia collegi ex piis Ascetis, quæ servire possunt pro alia quali directione:

§. 1. Consolationes seu visitationes divinaræ non omnibus contingunt æqualiter: Tyrones sunt velut in hyeme, in qua sol communiter latet, & potius sunt frigora ac frequentes pluviz. Proficientes sunt in Vere, in quo est major varietas; sæpius tamen apparet sol. Perfecti sunt in æstate, in qua multi æstus continuusque ferè sol: sunt tamen etiam hic quandoque nubila, tempestates & horrendi fragores, qui non diu durant, sed inter illos medios sæpe sol erumpit clarior, aut affulgent mirra fulgura divinarum illustrationum, quæ sereno cælo non apparuissent. Expectandæ autem sunt à Deo non extorquendæ consolationes: & media obtinendi sunt, 1. petere moderatè, quantum Deo placet & tibi expedit. 2. Accuratè obire exercitia spiritualia ordinaria, maximè in summis ariditatibus. 3. Humilem esse & gratum, quando Dei visitationes adveniunt. 4. Moderatè sollicitum esse in eis conservandis. 5. Sequi, quò impellunt, & conari capere fructum, ad quem tendunt.

1897. §. 2. Indicia advenientis consolationis sunt, impulsus subiti & admonitiones animæ, ut attentata sit & quieta: item desiderium fervens

vens & confidens petitio interni Dei colloquii.

§. 3. Indicia præsentis Dei visitationis sunt, 1898.

1. quædam subita & sine naturali causa facta quasi commutatio animæ à priori statu obscuro vel tepido vel timido. 2. Cognitio Dei vel veritatis alicujus cum nova luce vel modo insolito, cum satisfactione, quiete & suavitate, generans odium vanitatis alicujus, vel motum peculiarem ad Deum vel virtutem. 3. Subita dilatatio mentis & desiderium perfectionis, quod semper est certissimum Dei præsentis indicium: item amor puritatis, mortificationis, exercitii virtutum, imitationis Christi, perpetuæ conversationis & unionis cum Deo. 4. Acquiescentia circa Deum virtutesque vel res divinas. 5. Elevatio quædam animi ad laudes & complexus Dei, idque cum suavitate, nam hic semper comeditur favus cum melle & bibitur viam cum lacte. 6. Sensus humilis de se solito profundior. 7. Acceptatio contemptus pro Deo, sine molestia. 8. Facilis despectus rerum omnium mundanarum, quæ cor jam dilatatum implere non possunt, adeoque quod jam à solo Deo sentitur impleri posse. Reprimendus est autem impetus, quo anima motus divini suavitate ebria vix sese continet, nihil non agit, quasi vult Dei consilia penetrare, suisque viribus & conatibus divinum opus prævenire vel augere, ac divinæ gratiæ opem quodammodo superare.

§. 4. Indicia abeuntis visitationis sunt, 1. 1899.
si hæc remittant & anima redeat ad dispositionem quasi naturalem & ordinariam. 2. Solita inquietudo, timor, obscuritas, licet absque peccato sint & à Deo immittantur. 3. Solita ariditas &c.

Eeee 3

§. 5.

1790.

§. 5. Visitationes diversimodè fiunt, 1. in figuris & speciebus, quæ cadunt sub sensus; sic Moyses vidit Deum in rubo. 2. In imaginatione seu phantasia per figuras & similitudines velut sopitæ animæ irruentes cum impetu, claras, jucundas, plerumque hæcenus incognitas, multiformes, vivas, longè efficaciores illis, quas discursu formamus, affixas animæ & diurnas: sic Petrus vidit in linteo omnis generis animalia. Ut autem hæc perfectæ sint, debent à Deo explicari earum sensus. 3. Quandoque sunt merè intellectuales, & hæc sunt perfectissimæ omnium, dæmonis fraudibus non obnoxia. 4. Sequitur actualis unio omnium potentiarum inter se & cum Deo, quod fit, si memoria semper recordetur Dei præsentis, intellectus perpendat magnalia, voluntas amore plena fit, imaginatio varias Dei imagines formet, in quas appetitus à creaturis abstractus feratur, si denique sensus & caro exultent & delectentur in eo, quod animus sentit, idque amplectantur silentes ab omni creatura & delectatione terrena. 5. Ad hæc gignitur quædam experimentalis cognitio Dei, nam quasi palpatur præsens Patris omnipotentia in subitis mirandis mutationibus & dispositionibus; Filii sapientia videtur in repentinis illustrationibus; Spiritus S. bonitas gustatur in excessibus & suavitatibus amoris; aliquo interno gustu & sensu discernitur Deus, sed hoc est manna absconditum, quod nemo scit, nisi qui accipit, Apoc. 2. v. 17.

1791.

§. 6. Signa boni spiritus & visitationum divinarum sunt, 1. si omnia sint conformia veritatibus catholicis & tendant ad finem bonum. 2. Si sint in sola parte superiori animæ, vel in

hac primò ortæ , licet etiam ad inferiorem transeant , nam solus Deus potest immediatè agere in partem superiorem animæ. 3. Ab expertis dignoscuntur quodam sapore & sensu interno divinis locutionibus & motibus proprio nec verbis explicabili. 4. Bonæ sunt , si sensum & saporem quendam humilitatis in fundo cordis imprimant. Effectus autem hujus humilitatis sunt , non desiderare res extraordinarias , revelationes vel raptus : nec propendere ad exercitia virtutis singularia , quæ admirationi sint , sed quantum in se est , totum hoc fugere , ponendo sanctitatem in ordinariis. Præterea indignum se omnino judicare donis illis Dei , non extollere se , nec de se velut sancto præsumere propter talia , sed habere se velut ingratum Deo pro tantis ; non ideo se in animo præferre aliis , optare & gaudere de contemptu propter talia , si v. g. Confessarius judicet talia esse deceptiones diaboli ; habere simul magnam cognitionem sui nihili , hanc enim adducunt talia lumina Dei ; non posse ex eis in vanam gloriam assurgere ; pro viribus talia occultare ; cum advertuntur initia extraordinariæ visitationis , refugere ad humilitatem & quasi nolle admittere , quantum in se est ; nisi aliter placeat Deo. Ex his sequitur Deum non ostendere talia superbis & subjectis vanæ gloriæ , ne sint eis in ruinam : unde si quæ sunt in superbis , sunt à proprio spiritu vel dæmone meridiano. Deinde sequitur miserè decipi illos , qui putant se à spiritu bono talia habere , si optent ejusmodi res extraordinarias , aut cum habere videntur , si ideo se magni faciant , si contemnunt non habentes illas , si sensa sua

Eccc 4

leviter

leviter manifestent quasi in aliorum utilitatem id faciant, si tridentur animumque deiciant, cum ab aliis contemnantur, si simul superbie tentationes admittant & gloriantur de gratia devotionis, sibi que complacent, aut sibi persuadeant, quod suam diligentiam obtinuerint, quod major sit, quam revera est, quod in illa alios excedant, quod illam melius utantur quam alii. Miseri tamen possunt rebus bonis etiam tales tentationes vanitatis, imò & aliquid potest quandoque adhærescere, sed leviter & non diu, aut certè illæ extraordinariæ gratiæ reddentur suspectæ. 5. Signum aut effectus boni spiritûs est resignatio proprii iudicii & voluntatis in manus Dei & illorum, qui loco Dei sunt. 6. Desiderium patiendi pro Deo. 7. Mortificatio passionum eò præcipuè tendens, ut in æternas animæ labe, immoderationem omnem & imperfectiones etiam soli Deo cognitæ emendat. 8. Pax & quies, quæ in anima relinquatur cum conquiescentia, licet initio sit reverentialis timor. Atque hæc pax & suavitas oritur in solis iustis, inducitque disgustum omnis carnalis & mundanæ voluptatis; in peccatoribus autem, quibus resistit spiritus bonus, excitatur turbatio, quia malo horum spiritui contrariatur. 9. Lachrymæ & teneritudines aliquæ cordis possunt esse à natura, aut etiam à malo spiritu; an autem sint à bono, explorandum est ex aliis simul signis. 10. Si simul excitentur pravi motus, aut res indecoræ exhibeantur, meritò suspectæ sunt tales visitationes.

1902. §. 7. Causæ, cur non dentur vel subtrahantur consolationes, sunt, 1. quia sæpe nobis expedit non habere, eò quod nesciamus uti, aut quod

quòd in vitium essent abitura, aut in valetudinis detrimentum. 2. Quia similibus abutimur aut antehac abusi sumus ad vanitatem vel gloriam propriam, nam difficile est hæc Dei dona modeste amplecti, & saltem anima sæpe illis utitur ad gulam quandam spiritualem, aut ad inanem de se opinionem, ex quo fit, ut in gratiarum actione sit parca, & parcior in practico talium bonorum usu, cum tamen familiaritas divina humilem Dei adorationem procreare deberet, ac menti humanæ ingenerare, tum reverentiam ergo opus hoc solius Dei, tum fervorem majorem in obsequio divino. 3. Quia socordes sumus in recollectione interna: impleri enim non potest visitationibus divinis anima, quæ impletur distractionibus & curis secularibus, quia ubi vas vacuum non adest, stat oleum, 4. Reg. 4. 4. Quia in exercitiis ordinariis necdum sumus perfecti. 5. Ut sciamus solius Dei bona esse, & ferventiùs desideremus. 6. Ne abstrahamur ab aliis negotiis vocationi debitis. 7. Ut exerceamus solidas virtutes positas in Deo & non in consolationibus, atque sic impensis nostris & de nostro quasi laboremus Deo. 8. Ob defectum mortificationis, avulsionis à creaturis, abnegationis perfectæ suæ. 9. Ad probationem, mortificationem, patientiam exercendam, & ad majus meritum nostrum.

§. 8. Desolationes plurimum juvant ad virtutem: in frigore planta dilatat radicem profundiusque mittit, in calore fructum protrahit: desolatio est frigus, consolatio calor; utrumque necessarium est ad mittendam radicem deorsum & faciendam fructum sursum, *Isaie 37.*

Ecce 5

§. 2.

1904. §. 9. Nobiles animæ in mœroribus quandoque relinquendæ sunt, nam singulare hoc est Dei consilium, tum ut expiet incipientium peccata, tum ut in humilitate contineat mentes, quæ adhuc contaminatæ ad amplexus divinos anhelant, tum ut fortes animas ad magna præparet. Et quis pœnas à Deo sanctitas consolatione suâ minuere attentet? aut fortasse non æquè divinæ justitiæ litandum est ac clementiæ? Quin & professorum virtus in mœrore probanda est & augenda, ut etiam discant Dei dona majori cum puritate conservare. Cum Domino placet quiescere vel dormire, quis fervorem eum interpellare audeat? Etiam assuescat anima tum interiori silentio, & ita Deo propter Deum non propter divina dona amor purior probatiorque deserviet. Cavendum itaque, ne tum negligantur ordinaria: potius addendum aliquid quàm demendum, quia in tædio gustus est Deo, & majus meritum virtutis.

1905. §. 10. Tempore desolationis vel tentationis duo maximè observanda sunt, imprimis nihil tum deliberandum vel innovandum circa bona proposita, sed perseverandum in constitutis tempore divinæ consolationis. Deinde profundè agnoscenda sunt hæc, 1. quòd Deus te tractet, uti mereris, imò plùs demeritus es, nihil autem boni debetur tibi. 2. Talia petiisti, quoties Dei voluntatem in te fieri petiisti: quid nunc quereris & deprecaris? 3. Amanti anime satis sit Deum sic velle, quare patere sine recussu ad Deum, sine oratione, ut libereris, decet sic nos ipsos velut tacitas hostias immolare: *In illo die me non rogabitis quidquam*, inquit Christus

JOAN.

in. 16. v. 23. *Hæc mihi sit consolatio libenter vel-
tarere omni mundano solatio*, Tho. de Kempis l.

3. c. 16. Si tamen sentias te fatiscere, confiden-
ter recurre ad Deum. 4. Multa & magna ex
amore Dei pati, dicebat sanctus Ignatius esse
compendiosissimam ad perfectionem viam,
quia anima hic ab omni creatura & solatio suo
abstracta soli Deo affigere se debet.

Q. 281. *Quid observare debeat Confessarius ho- 1906.*
minis tentationibus variis agitati vel tribulati &c. §. 1.
Quomodo resistendum sit tentationibus circa
fidem, judicia temeraria, cogitationes blasphem-
as, dixi l. 1, à n. 551. Quomodo tentationi-
bus circa castitatem, dixi l. 3. p. 1. n. 914. *Re-*
media valde bona contra præsentem quam-
cunque tentationem suggerit Stoic. l. 2. à n. 169.
præcipua sunt, cogitare Deum judicem sibi hic
esse præsentem, qui certissimè puniet: tentatio-
nem esse à dæmone, qui idem accusator erit;
jam agi, ut vel Deo vel dæmoni placeas, & utri-
voles placuisse, quando morieris? Si te sentias
velut imparem tentationi, recurre ad Deum
per preces, dicendo, domine, vim patior, respon-
de pro me: Domine adjuva me, saluum fac servum
tuum domine: Domine salva me, pereo: Egone pec-
cabo in conspectu tuo domine? non factam. Si nec
hoc juvet, sensum doloris fac tibi per morsum
linguæ vel pressionem carnis, cogitando, mo-
mentaneum est, quod delectat; æternum, quod cru-
ciat: muta situm corporis; fac aliquid aliud,
quod primò occurrit; converte phantasiam ad
quidvis primò obvium.

§. 2. Si pugnaveris cum tali tentatione, non 1907.
statim judica te succubuisse, quamdiu enim mo-
lestiam attulit & optasti non habere, ei non
con-

*F. Vide fol.
1074*